

Barnets bedste

Information om øvelsen

Indhold

Refleksionsøvelse om børns rettigheder og behov med diskussion i plenum fulgt op af kortere oplæg fra læreren. Eleverne forestiller sig, at de skal passe en baby. Ud fra denne forestilling arbejdes der med en populariseret udgave af henholdsvis FN's Børnekonvention og Maslows behovspyramide.

Formål

- At eleverne opnår forståelse for, hvad menneskerettigheder er
- At eleverne får eleverne kendskab til FN's Børnekonvention og ideerne bag Maslows behovspyramide
- At eleverne opnår forståelse for, hvordan børns levevilkår og rettigheder i deres egen kontekst kan forstås i forhold til Børnekonventionen.

Fag

Dansk: I relation til dansk arbejdes med at bruge talesproget forståeligt og klart i samtale, samarbejde og diskussion, samt at finde og forholde sig til udtryk for værdier i andres udsagn og i tekster. Der arbejdes desuden med at videreudvikle viden om ord, begreber og sætningsgrammatik i fagsprog samt at lytte aktivt til andre og følge op med spørgsmål og respons samt samtale om teksters budskaber.

Kristendomskundskab: I relation til kristendomskundskab arbejdes der med at samtale om og forholde sig til normer for samvær, samt at udtrykke en begyndende bevidsthed om, at mennesker lever og opfatter verden forskelligt afhængigt af deres kultur og religion.

SSF: I relation til faget Sundhed- og seksualundervisning og familiekundskab øges elevernes kendskab til børns ret til at bestemme over egen krop og til beskyttelse mod fysiske, psykiske og digitale overgreb.

Tidsforbrug

1-2 lektioner

Materialer

Post-its (små selvklæbende sedler) hvorpå eleverne kan skrive forskellige ting i den indledende brainstorm

Post-its, hvorpå læreren har tegnet eller skrevet symboler for forskellige ansvarlige aktører: Familie, stat, kommune, politi, lærere, os alle (tegn for eksempel en flok børn)

White- eller SMART board

Eventuelt: Farvede whiteboard tuscher (to forskellige farver)

Bilag: Tegning af Maslows behovspyramide – tegnet af Claus Deleuran. Kan overføres til powerpoint eller SMART board.

Børnekonventionen - en forkortet udgave af FN's konvention om barnets rettigheder (1989). Print antal svarende til antal elever i klassen.

Introduktion

1. Indledende brainstorm

Tegn en baby på white- eller SMART boardet og forklar, at det kunne være et hvilket som helst barn – en dreng eller pige, med den ene eller anden hudfarve, religion eller tro, osv. Det er nu elevernes opgave at passe godt på dette barn.

Del eleverne ind i grupper af 4-5 personer og giv hver gruppe fire post-its. Spørg eleverne, hvad de synes, der skal til, for at babyen får et godt liv, dvs. hvad der er til barnets bedste. Hjælp evt. ved at spørge, hvad der skal til for at børn kan være trygge, glade og sunde?

Giv grupperne 5-10 min. til sammen at finde på fire ting og bed dem om at skrive én ting på hver post-it. En repræsentant fra hver gruppe præsenterer gruppens post-its én efter én mens de sættes rundt om babyen på tavlen. De må gerne gruppere post-its, som de synes passer sammen, hvis de kan. Ellers kan læreren hjælpe dem med at tematisere.

Efter præsentationerne spørger du grupperne, om de synes, post-it-lapperne dækker alle babyens behov, eller om der mangler noget?

2. Præsenter Maslows behovspyramide

Tegn pyramiden på white- eller SMART boardet eller vis den ved hjælp af projektor eller SMART board. Forklar eleverne, at de menneskelige behov kan opdeles i fem niveauer:

- 1) fysiske behov, fx at spise sig mæt eller at sove trygt
- 2) sikkerhedsbehov, fx at få fysisk beskyttelse fra forældre eller fra et demokratisk retssystem som for eksempel politi og domstole
- 3) sociale behov, fx at være en del af fællesskaber
- 4) præstationsbehov, fx at have status og at få anerkendelse
- 5) selvrealiseringsbehov, fx at udvikle sig kreativt eller at sætte sig mål

Bed eleverne om ud fra behovspyramiden at vurdere, om de har fået alt det med, som et barn har behov for. Tegn en tilsvarende (tom) trekant på tavlen og saml deres post-its i forhold til behovstrinnene og tilføj det, I mener, måtte mangle.

Saml op på brainstormen med spørgsmål såsom:

- Mener I, at nogle behov bør dækkes før andre?
- Giver det mening at tale barnets behov for selvrealisering, hvis dets basale fysiske eller sikkerhedsmæssige behov ikke er dækket?
- Mener I, at de basale behov kun er de fysiske? Eller kan mentale og åndelige behov også ses som basale? Hvis ja, hvilke eksempler kan I så nævne?

Nævn nogle ting fra elevernes post-it-sedler og spørg, hvorfor disse behov er vigtige.

Spørg eleverne, om de behov, de har valgt, er rettigheder eller bare noget, der er rart at have. Marker for eksempel ved at tegne ringe i én farve udenom rettigheder og en anden farve udenom det, der bare er rart at have.

3. Præsenter FN's Børnekonvention

Forklar eleverne, at der findes rettigheder svarende til de menneskelige behov, som blandt andet er vedtaget af FN, som Danmark er en del af. Rejs spørgsmål som:

- Har I hørt om FN?
- Har I hørt om FN's Børnekonvention?
- Hvis ja, hvad går den ud på og hvem beskytter den?
Svar: alle under 18 år.
- Hvorfor er det vigtigt med særlige rettigheder til børn, når de selvfølgelig også er dækket af menneskerettighederne generelt?
Et kort svar er, at børn er en udsat gruppe og derfor har brug for særlig beskyttelse.

Fortæl eleverne at Børnekonventionen er den konvention, som flest lande har tilsluttet sig, inklusiv Danmark. Børnekonventionen er vedtaget for at understrege og sikre børns rettigheder og kan inddrages i lovgivningen i de enkelte lande.

Omdel den forkortede udgave af børnekonventionen. Bed eleverne om at læse et par artikler op og komme med eksempler fra virkeligheden på, hvad de betyder. Sager om tvangsfjernelser, uledsagede flygtningebørn eller familiesammenføring, som eleverne måske har hørt om, kan nævnes.

Forklar eleverne, at børnekonventionens rettigheder kan indeles efter behovene i Maslows behovspyramide. Sammenlign nu de behov, eleverne tidligere formulerede på deres post-its, med børnekonventionen. Giv eleverne 10 minutter til parvis at sammenligne de grupperede post-it-sedler i behovspyramiden på white- eller SMART boardet med artiklerne i børnekonventionen.

Stil derefter klassen spørgsmål som:

- Er der rettigheder i alle fem niveauer, eller er der en overvægt af rettigheder i et af niveauerne? Hvis ja, hvorfor er det så sådan?
- Hvem er ansvarlige for, at rettighederne overholdes?

Forklar at det ikke er nok at rettigheder er nedskrevne i lovgivningen. Der skal også være nogen, der har ansvar for, at rettighederne fremmes og beskyttes.

Hav nu flere post-its klar med tegninger eller andre symboler for forskellige ansvarlige aktører, som kan placeres på tavlen ved siden af nogle af de valgte rettigheder. De aktører, der kan tegnes, vises eller listes, er følgende:

Familie

Stat

Kommune

Politi

Lærere

Os alle (tegn for eksempel en flok børn)

4. Refleksion og opsamling

Saml op på øvelsen med spørgsmål som:

- Hvorfor tror I, at I selv har været så gode til at finde frem til så mange behov?

Pointer overfor klassen, at de fra starten af vidste noget om, hvad børn har brug for, for at udvikle sig og vokse, uden at nogen voksen havde fortalt dem det: De er eksperter på deres eget liv)

- Hvad kan man gøre som barn, hvis ens egne eller andres rettigheder ikke bliver overholdt?
- Hvem kan de henvende sig til, hvis de har brug for hjælp?

(Det kan for eksempel være gennem elevrådet, en forælder, lærer, Børnetelefonen, børneinfo.dk eller det ny Børneombud, der skal varetage børns rettigheder i Danmark. Se den forkortede udgave af Børnekonventionen for flere oplysninger).

Afslut øvelsen med at spørge eleverne:

- Hvad synes I om øvelsen og hvad har I lært?

Kilde

Forskel på folk (kampagnemateriale fra 2012)

Udarbejdet af Institut for Menneskerettigheder

Forfattere: Cecilia Decara og Lene Timm. Redaktør: Cecilia Decara

Øvelsen er opdateret i 2019

Bilag: Maslows behovspyramide - Tegnet af Claus Delauran

MASLOWS BEHOVSPYRAMIDE

Tegnet af Claus Delauran

Kilde: <http://www.tilfaeldighedernes-spil.dk/images/stories/download/Maslows-behovspyramide-Deleuran.pdf>